

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ในการวิจัยเรื่อง สภาพการดำเนินการของศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ประจำมัสยิด จังหวัดสตูลครั้งนี้ ผู้วิจัยจะสรุปผลการวิจัยที่ทำมาทั้งหมด คือ วัตถุประสงค์ของการวิจัย ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ ดังนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการดำเนินการด้านวิชาการ ด้านบุคลากร ด้านการเงินและบัญชี และด้านบริหารงานทั่วไปของศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ประจำมัสยิด จังหวัดสตูล
2. เพื่อเปรียบเทียบการดำเนินการ ของศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ประจำมัสยิด จังหวัดสตูล จำแนกตาม ประสบการณ์ในการทำงาน วุฒิการศึกษาทางสามัญ และวุฒิการศึกษาทาง ศาสนา
3. เพื่อประมวลความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินการของศูนย์ อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ประจำมัสยิด จังหวัดสตูล เพื่อนำไปสู่การปรับปรุงและพัฒนาให้ดีขึ้น

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

1. ประชากรที่ตอบแบบสอบถามเป็นครูพี่เลี้ยงเด็กและพี่เลี้ยงเด็กในศูนย์อบรมเด็ก ก่อนเกณฑ์ประจำมัสยิด จังหวัดสตูล จำนวน 116 คน
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการประชุมกลุ่มย่อย เป็นอิหม่ามประจำมัสยิดในจังหวัดสตูล ที่มีประสบการณ์ทำงาน ไม่น้อยกว่า 10 ปี จำนวน 12 คน

สรุปผลการวิจัย

จากผลการศึกษาวิจัย ผู้วิจัยสามารถสรุปผลการวิจัยเกี่ยวกับการดำเนินการของศูนย์อบรม เด็กก่อนเกณฑ์ประจำมัสยิด ดังต่อไปนี้

1. สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไปของครูพี่เลี้ยงและพี่เลี้ยงเด็กในศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ประจำมัสยิดจังหวัดสตูล พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีประสบการณ์การทำงาน 5 – 10 ปี และส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี ส่วนวุฒิทางศาสนาส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับมตะวัฏชีส

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลระดับการดำเนินการของศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ประจำมัสยิดจังหวัดสตูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลระดับการดำเนินการของศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ประจำมัสยิดจังหวัดสตูล ซึ่งมีทั้งหมด 4 ด้าน คือ ด้านวิชาการ ด้านบุคลากร ด้านการเงินและบัญชี และด้านบริหารงานทั่วไป โดยภาพรวมและรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย คือ ด้านบุคลากร ด้านวิชาการ ด้านการเงินและการบัญชี และด้านการบริหารงานทั่วไป เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านปรากฏผล ดังนี้

1) ด้านวิชาการ พบว่า ระดับการดำเนินการของศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ประจำมัสยิด จังหวัดสตูล ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีระดับการดำเนินการสูงสุด 3 อันดับแรก คือ จัดกระบวนการเรียนรู้บูรณาการกับหลักสูตรท้องถิ่นเสมอ จัดกระบวนการเรียนรู้สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยพุทธศักราช 2546 และศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ประจำมัสยิดได้ดำเนินการให้เป็นศูนย์ข้อมูลให้กับชุมชนและเครือข่ายส่งเสริม สนับสนุนให้ครูมีแผนการเรียนรู้ ส่วนข้อที่มีระดับการดำเนินการต่ำสุด คือ เชิญนักวิชาการด้านปฐมวัยมาให้ความรู้แก่ผู้ปกครองภาคเรียนละ 1 ครั้ง ซึ่งมีระดับการดำเนินการอยู่ในระดับปานกลาง

2) ด้านบุคลากร พบว่า ระดับการดำเนินการของศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ประจำมัสยิด จังหวัดสตูล ในภาพรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก ข้อที่มีระดับการดำเนินการสูงสุด 3 อันดับแรก คือ ครูพี่เลี้ยงเด็กมีความมั่นใจในการดำเนินการบริหารของศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ประจำมัสยิดยึดหลักคุณธรรม จริยธรรม การสรรหา คัดเลือกครูพี่เลี้ยงเด็กเป็นไปตามหลักกรรมมาภิบาล และส่งเสริมให้ครูพี่เลี้ยงไปศึกษาต่อ ส่วนข้อที่มีระดับการดำเนินการต่ำสุด คือ การสรรหา คัดเลือกครูพี่เลี้ยงเด็กได้ตามเกณฑ์มาตรฐานของกระทรวงศึกษาธิการ

3) ด้านการเงินและบัญชี พบว่า ระดับการดำเนินการของศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ประจำมัสยิดจังหวัดสตูล ในภาพรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก ข้อที่มีระดับการดำเนินการสูงสุด 3 อันดับแรก คือ ครูพี่เลี้ยงเด็กได้รับการนิเทศ หรือ ให้คำแนะนำระบบบัญชีจากผู้บริหาร จัดทำบัญชี

จัดทำบัญชีการเงินของศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ประจำมัสยิด และจัดค่าตอบแทนให้กับบุคลากร เพียงพอและตรงเวลา ส่วนข้อที่มีระดับการดำเนินการต่ำสุด คือ ประชุมทำแผนการใช้งบประมาณ ศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ประจำมัสยิดอย่างมีระบบ

4) ด้านบริหารงานทั่วไป พบว่า ระดับการดำเนินการของศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ประจำมัสยิดจังหวัดสตูล ในภาพรวมในระดับมาก ข้อที่มีระดับการดำเนินการสูงสุด 3 อันดับแรก คือ ศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ประจำมัสยิดได้จัดให้มีเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยในศูนย์ฯ ทุกวันทำการ ศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ประจำมัสยิดจัดหาสื่อที่จำเป็นเพื่อสนับสนุนด้านการเรียนการสอน และครูพี่เลี้ยงได้ไปเยี่ยมบ้านของนักเรียน ภาคเรียนละ 1 ครั้ง ส่วนข้อที่มีระดับการดำเนินการต่ำสุด คือ ศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ประจำมัสยิดจัดภูมิทัศน์ สวยงามน่าอยู่ ซึ่งมีผลการดำเนินการอยู่ในระดับน้อย

3. ผลการเปรียบเทียบการดำเนินการของศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ประจำมัสยิดประจำมัสยิดจังหวัดสตูล

ผลการเปรียบเทียบการดำเนินการของศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ประจำมัสยิดประจำมัสยิดจังหวัดสตูล โดยจำแนกตามประเภทการณ์ในการทำงาน วุฒิการศึกษาทางสามัญ และวุฒิการศึกษาทางศาสนา พบว่า โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านปรากฏผลดังนี้

1) การดำเนินการของศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ประจำมัสยิดจังหวัดสตูลที่ครูพี่เลี้ยงเด็กและพี่เลี้ยงเด็กมีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน พบว่า โดยภาพรวมไม่มีความแตกต่างกัน แต่ครูพี่เลี้ยงเด็กและพี่เลี้ยงเด็ก ที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 11 ปีขึ้นไป มีระดับการดำเนินการในภาพรวมสูงสุด

2) การดำเนินการของศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ประจำมัสยิดจังหวัดสตูลที่ครูพี่เลี้ยงเด็กและพี่เลี้ยงเด็กมีวุฒิการศึกษาทางสามัญต่างกัน พบว่า โดยภาพรวมไม่มีความแตกต่างกัน แต่ครูพี่เลี้ยงเด็กและพี่เลี้ยงเด็ก ที่มีวุฒิการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีมีระดับการดำเนินการในภาพรวมสูงสุด

3) การดำเนินการของศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ประจำมัสยิดจังหวัดสตูลที่ครูพี่เลี้ยงเด็กและพี่เลี้ยงเด็กมีวุฒิการศึกษาทางศาสนาต่างกัน พบว่า โดยภาพรวมไม่มีความแตกต่างกัน แต่ครูพี่เลี้ยงเด็กและพี่เลี้ยงเด็ก ที่มีวุฒิการศึกษาศาสนาในระดับศูนย์การศึกษาอิสลามประจำมัสยิด (ตาคีกา) มีระดับการดำเนินการในภาพรวมสูงสุด

4. ผลการประมวลความคิดเห็นและข้อเสนอแนะแนวทางการดำเนินการของศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ประจำมัสยิดจังหวัดสตูล

จากการประชุมกลุ่มย่อยร่วมกับอิหม่ามประจำมัสยิดในจังหวัดสตูล พบว่า ข้อเสนอแนะแนวทางการดำเนินการของศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ประจำมัสยิดจังหวัดสตูล มีดังนี้

1) ด้านวิชาการ ส่วนใหญ่เห็นว่า ควรให้ความสำคัญกับเด็กปฐมวัย โดยมีการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับบริบทของชุมชน และหลักการของศาสนาอิสลาม นอกจากนี้ ควรจัดอบรมครูพี่เลี้ยงเด็กให้มีความรู้และทักษะในด้านการพัฒนาเด็กให้เหมาะสมตามวัย

2) ด้านบุคลากร ส่วนใหญ่เห็นว่า ควรมีหลักเกณฑ์ในการสรรหาครูผู้สอนให้สอดคล้องกับหลักการบริหารงานบุคลากร และตามหลักการของศาสนาอิสลาม และมีการสร้างขวัญและกำลังใจ ส่งเสริมให้ครูพี่เลี้ยงเด็กมีการศึกษาต่อในระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่าปริญญาตรี และมีการพัฒนาครูพี่เลี้ยงเด็กอย่างต่อเนื่อง

3) ด้านการเงินและบัญชี ส่วนใหญ่เห็นว่า ควรมีการจัดเก็บเงินค่าอาหารกลางวันจากผู้ปกครองเป็นรายเดือน และรับบริจาคจากผู้มีจิตศรัทธา และอยากให้องค์กรบริหารส่วนตำบล มีการสนับสนุนสื่อ วัสดุ และอุปกรณ์การเรียนการสอนที่เพียงพอ และควรมีการจ่ายค่าตอบแทนแก่พี่เลี้ยงเด็กตามกำหนดเวลา

4) ด้านบริหารงานทั่วไป ส่วนใหญ่เห็นว่า ศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ประจำมัสยิดควรมีส้วมที่แข็งแรง และปลอดภัย และจัดอาคาร สถานที่ ให้สะอาดปลอดภัย มีน้ำสำหรับอุปโภค บริโภคที่เพียงพอ และควรจัดทำข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคลและเป็นปัจจุบัน

อภิปรายผล

จากผลการวิจัย เรื่อง สภาพการดำเนินการของศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ประจำมัสยิดในจังหวัดสตูล มีประเด็นที่ควรนำมาอภิปรายผล ดังนี้

1) ด้านวิชาการ พบว่า ระดับการดำเนินการของศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ประจำมัสยิด จังหวัดสตูล ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีระดับการดำเนินการสูงสุด 3 อันดับแรก คือ จัดกระบวนการเรียนรู้บูรณาการกับหลักสูตรท้องถิ่นเสมอ จัดกระบวนการเรียนรู้สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยพุทธศักราช 2546 และศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ประจำมัสยิดได้ดำเนินการให้เป็นศูนย์ข้อมูลให้กับชุมชนและเครือข่ายส่งเสริม สนับสนุนให้ครูมีแผนการเรียนรู้อย่างสอดคล้องกับสปีดคาร์ท มะเด (2552) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การประเมินผลการใช้หลักสูตรการศึกษา

ปฐมวัยในการจัดการเรียนการสอนของผู้ดูแลเด็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่อำเภอท่าแพ อำเภอละงู และอำเภอควนกาหลงจังหวัดสตูลผลการศึกษพบว่า การประเมินผลการใช้หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยในการจัดการเรียนการสอนของผู้ดูแลเด็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่อำเภอท่าแพ อำเภอละงู และอำเภอควนกาหลงจังหวัดสตูล ในภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก สอดคล้องกับ ไตรนาถ ศรีจันทร์ (2548) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า การบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับสมร คำน้อย (2547) ได้ศึกษา วิจัยเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นระดับปฐมวัยศึกษา จังหวัดอุตรดิตถ์ ผลการวิจัยพบว่า หลักสูตรท้องถิ่นระดับปฐมวัยศึกษาที่พัฒนาสอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น ส่วนผลการนำหลักสูตรไปใช้พบว่า เนื้อหาและกิจกรรมสอดคล้องกับพัฒนาการของผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เกี่ยวกับสภาพท้องถิ่นด้านต่างๆ และเป็นการส่งเสริมให้เกิดเจตคติที่ดีต่อท้องถิ่น

ที่ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้ อาจเป็นเพราะว่า บุคลากรของศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ประจำมัสยิด ส่วนใหญ่จบการศึกษาในระดับปริญญาตรี ทำให้มีความรู้ความเข้าใจ และเห็นความสำคัญของงานวิชาการ เนื่องจากการบริหารงานวิชาการถือว่าเป็นหัวใจหลักของการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในทุก ๆ ระดับ ทำให้การดำเนินงานด้านวิชาการอยู่ในระดับมาก นอกจากนี้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 24 ได้กำหนดให้การจัดการเรียนรู้ต้องมีการประสานความร่วมมือกับบิดามารดา ผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ จึงทำให้การจัดทำหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนของศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ประจำมัสยิดมีความสอดคล้องกับความต้องการของชุมชน และท้องถิ่น จากเหตุผลดังกล่าวทำให้การจักระบวนการเรียนรู้บูรณาการกับหลักสูตรท้องถิ่นเสมอมีระดับการดำเนินการอยู่ในระดับมาก

2) ด้านบุคลากร พบว่า ระดับการดำเนินการของศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ประจำมัสยิด จังหวัดสตูล ในภาพรวมและรายชื่ออยู่ในระดับมาก ข้อที่มีระดับการดำเนินการสูงสุด 3 อันดับแรก คือ ครูพี่เลี้ยงเด็กมีความมั่นใจในการดำเนินการบริหารของศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ประจำมัสยิดยึดหลักคุณธรรม จริยธรรม การสรรหา คัดเลือกครูพี่เลี้ยงเด็กเป็นไปตามหลักธรรมมาภิบาล และส่งเสริมให้ครูพี่เลี้ยงไปศึกษาต่อ ไม่สอดคล้องกับสุริยะ สุระเสียง (2547) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง สภาพและปัญหาการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดฉะเชิงเทราผลการวิจัยพบว่า ด้านบุคลากรและด้านอื่น ๆ มีสภาพการจัดการอยู่ในระดับปานกลาง และไม่สอดคล้องกับมณฑา เทียนขาว (2547) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง สภาพและปัญหาการจัดการศึกษา

ระดับปฐมวัยขององค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดสิงห์บุรี ผลการวิจัยพบว่า การจัดการศึกษาโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง

ที่ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า ศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ประจำมัสยิดในจังหวัดสตูลเป็นองค์กรที่อยู่ในความดูแลของอิหม่ามประจำมัสยิด และมีการเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนของชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานของศูนย์ฯ ในทุกด้าน จึงทำให้ศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ประจำมัสยิด ทำให้มีการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลในทุกกระบวนการของการบริหารงานบุคลากร นอกจากนี้การบริหารงานบุคลากรก็มีความสอดคล้องกับหลักการของศาสนาอิสลาม เช่น การเลือกสรรบุคคลเพื่อเข้าทำหน้าที่เป็นพี่เลี้ยงเด็กมีการดำเนินการตามหลักคุณธรรมจริยธรรม มีความยุติธรรม โปร่งใส เป็นต้น ดังที่อัลลอฮ์ ﷻ ทรงกล่าวว่

﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا كُونُوا قَوَّامِينَ لِلَّهِ شُهَدَاءَ بِالْقِسْطِ وَلَا يَجْرِمَنَّكُمْ شَنَاٰنُ قَوْمٍ عَلَىٰ أَلَّا تَعْدِلُوا
اغْدُلُوا هُوَ أَقْرَبُ لِلتَّقْوَىٰ وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ خَبِيرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ﴾ [٨:٥]

ความว่า “ผู้ศรัทธาทั้งหลาย! จงเป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่ด้วยดีเพื่ออัลลอฮ์ เป็นพยานด้วยความเที่ยงธรรมและจงอย่าให้การเกลียดชังพวกหนึ่งพวกใดทำให้พวกเจ้าไม่ยุติธรรม จงยุติธรรมเถิด มันเป็นที่ใกล้กับความยำเกรงยิ่งกว่า และพึงยำเกรงอัลลอฮ์เถิด แท้จริงอัลลอฮ์นั้นเป็นผู้ทรงรอบรู้อย่างละเอียดในสิ่งที่พวกเจ้ากระทำกัน” (อัลกุรอาน 5: 8)

3) ด้านการเงินและบัญชี พบว่า ระดับการดำเนินการของศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ประจำมัสยิดจังหวัดสตูล ในภาพรวมและรายชื่ออยู่ในระดับมาก ข้อที่มีระดับการดำเนินการสูงสุด 3 อันดับแรก คือ ครูพี่เลี้ยงเด็กได้รับการนิเทศ หรือให้คำแนะนำระบบบัญชีจากผู้บริหาร จัดทำบัญชีการเงินของศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ประจำมัสยิด และจัดค่าตอบแทนให้บุคลากรเพียงพอและตรงเวลา ส่วนข้อที่มีระดับการดำเนินการต่ำสุด คือ ประชุมทำแผนการใช้งบประมาณศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ประจำมัสยิดอย่างมีระบบ สอดคล้องกับต่อศักดิ์ เฟื่องปัญญา (2548) ได้ศึกษา วิจัยเรื่อง การจัดการศึกษาของโรงเรียนอนุบาลเพชรบุรี อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี ผลการวิจัยพบว่า การดำเนินงานด้านบริหารงบประมาณ และด้านอื่น ๆ อยู่ในระดับมาก แต่ไม่สอดคล้องกับสุริยะ สุระเสียง (2547) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง สภาพและปัญหาการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดฉะเชิงเทรา ผลการวิจัยพบว่า ด้านงบประมาณ และด้านอื่น ๆ มีสภาพการจัดการอยู่ในระดับปานกลาง

ที่ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า การดำเนินการเรื่องการเงินและบัญชีของศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ประจำมัสยิดต้องมีการเบิกจ่ายเงินโดยผ่านองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งเป็นหน่วยงานของรัฐ ทำให้มีการดำเนินการตามระเบียบและข้อกำหนดของทางราชการ จึงทำให้

ครูพี่เลี้ยงเด็กต้องมีความรู้เกี่ยวกับระเบียบและข้อกฎหมายดังกล่าว นอกจากนี้ผู้บริหารของศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ก็ให้ความสำคัญกับเรื่องการเบิกจ่ายงบประมาณ ทำให้ผู้บริหารมีการติดตามตรวจสอบ และให้คำแนะนำในด้านการเงินและการบัญชีแก่บุคลากรในสังกัดอย่างสม่ำเสมอ จากเหตุผลดังกล่าวทำให้การดำเนินการด้านการเงินและบัญชีโดยภาพรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก

4) ด้านบริหารงานทั่วไป พบว่า ระดับการดำเนินการของศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ประจำมัสยิดจังหวัดสตูล ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีระดับการดำเนินการสูงสุด 3 อันดับแรก คือ ศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ประจำมัสยิดได้จัดให้มีเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยในศูนย์ฯ ทุกวันทำการ ศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ประจำมัสยิดจัดหาสื่อที่จำเป็นเพื่อสนับสนุนด้านการเรียนการสอน และครูพี่เลี้ยงได้ไปเยี่ยมบ้านของนักเรียน ภาคเรียนละ 1 ครั้ง ส่วนข้อที่มีระดับการดำเนินการต่ำสุด คือ ศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ประจำมัสยิดจัดภูมิทัศน์ สวยงามน่าอยู่ ซึ่งมีผลการดำเนินการอยู่ในระดับน้อย สอดคล้องกับต่อศักดิ์ เพ็ญปัญญา (2548) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การจัดการศึกษาของโรงเรียนอนุบาลเพชรบุรี อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี ผลการวิจัยพบว่า การจัดการศึกษาด้านบริหารงานทั่วไป และด้านอื่น ๆ อยู่ในระดับมา

ที่ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารและครูพี่เลี้ยงในศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ประจำมัสยิดเห็นความสำคัญของการรักษาความปลอดภัยให้กับเด็ก โดยมีการจัดเจ้าหน้าที่ดูแลความปลอดภัยอย่างสม่ำเสมอ และดูแลเด็กอย่างใกล้ชิด นอกจากนี้ครูพี่เลี้ยงส่วนใหญ่เป็นคนในชุมชนนั้น ๆ ทำให้มีการติดต่อประสานงานกับผู้ปกครองเด็กและมีการเยี่ยมบ้านเด็กอย่างสม่ำเสมอ เพราะการเยี่ยมเยือนซึ่งกันและกันเป็นเรื่องที่ศาสนาอิสลามให้ความสำคัญ ดังที่พระองค์อัลลอฮ์ ﷺ กล่าวว่า

﴿ يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِنَّا خَلَقْنَاكُمْ مِنْ ذَكَرٍ وَأُنْثَىٰ وَجَعَلْنَاكُمْ شُعُوبًا وَقَبَائِلَ لِتَعَارَفُوا إِنَّ أَكْرَمَكُمْ عِنْدَ اللَّهِ أَتْقَاكُمْ

إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ خَبِيرٌ ﴿ [١٣: ٤٩]

ความว่า “โอ้มนุษยชาติทั้งหลาย แท้จริงเราได้สร้างพวกเจ้าจากเพศชาย และเพศหญิง และเราได้ให้พวกเจ้าแยกเป็นเผ่า และตระกูลเพื่อจะได้รู้จักกัน แท้จริงผู้ที่มีเกียรติยิ่งในหมู่พวกเจ้า ณ ที่อัลลอฮ์ นั้น คือผู้ที่มีความยำเกรงยิ่งในหมู่พวกเจ้า แท้จริงอัลลอฮ์นั้นเป็นผู้ทรงรอบรู้ อย่างละเอียดถี่ถ้วน” (อัลกุรอาน 49: 13)

แต่การจัดภูมิทัศน์ให้สวยงามน่าอยู่ ต้องอาศัยบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะทาง และต้องใช้งบประมาณในการดำเนินการค่อนข้างสูง แต่ศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ประจำมัสยิด

มีงบประมาณในการดำเนินการค่อนข้างน้อย ทำให้การจัดภูมิทัศน์ให้น่าอยู่มีการดำเนินการอยู่ในระดับน้อย

5) การดำเนินการของศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ประจำมัสยิดจังหวัดสตูลที่ครูพี่เลี้ยงเด็กและพี่เลี้ยงเด็กมีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน พบว่า โดยภาพรวมไม่มีความแตกต่างกัน ไม่สอดคล้องกับจรรยาบรรณ ปานพรหมินทร์ (2542) ได้ศึกษาการปฏิบัติงานด้านการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอนระดับก่อนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกระบี่ พบว่าครูผู้สอนระดับก่อนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกระบี่ ที่ประสบการณ์ต่างกัน มีการปฏิบัติงานต่างกัน

ที่ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ประจำมัสยิด และองค์การบริหารส่วนตำบล มีการดูแล เอาใจใส่ และมีการนิเทศ ติดตาม และให้คำแนะนำในการปฏิบัติงานแก่ครูพี่เลี้ยงเด็กอย่างสม่ำเสมอ นอกจากนี้ครูพี่เลี้ยงเด็กก็เป็นบุคคลที่อาศัยร่วมกับนักเรียนในชุมชน ทำให้ครูพี่เลี้ยงมีการทุ่มเทแรงกาย แรงใจ และมีความเสียสละในการปฏิบัติงานเป็นอย่างสูง ดังที่คลเลาะ คาเจ๊ะ (2556) กล่าวว่า “ในตอนแรกที่เราเริ่มเปิดศูนย์เด็กเล็ก เราไม่มีงบประมาณ หากครูสอนยาก ฉะนั้นจะอย่างไรก็ตาม คนที่เสียสละ อาสาเข้ามาสอนเด็กโดยไม่คำนึงถึงรายได้ เราควรช่วยกันให้เขาได้พัฒนาตัวเอง ด้วยการสนับสนุนให้เขาได้ศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น และส่งเข้าอบรมเมื่อมีการจัดอบรม หรือให้เขาไปดูงาน และปรับขึ้นเงินเดือนให้เขาด้วย” จากเหตุผลดังกล่าวทำให้การดำเนินการของครูพี่เลี้ยงเด็กที่มีประสบการณ์ต่างกัน ไม่มีความแตกต่างกัน

6) การดำเนินการของศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ประจำมัสยิดจังหวัดสตูลที่ครูพี่เลี้ยงเด็กและพี่เลี้ยงเด็กมีวุฒิการศึกษาทางสามัญ และวุฒิการศึกษาทางศาสนาต่างกัน พบว่า โดยภาพรวมไม่มีความแตกต่างกัน

ที่ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า ครูพี่เลี้ยงเด็กในศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ประจำมัสยิด ไม่ว่าจะจบการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี หรือสูงกว่าปริญญาตรี หรือจบจะจบการศึกษาทางด้านศาสนาอิสลามในระดับใด เมื่อได้รับการคัดเลือกให้ปฏิบัติงาน ก็จะได้รับการพัฒนาศักยภาพจากองค์การบริหารส่วนตำบลอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ครูพี่เลี้ยงเด็กในแต่ละศูนย์ก็มีจำนวนน้อย ทำให้ได้รับการพัฒนาศักยภาพอย่างทั่วถึง และครูพี่เลี้ยงมีการช่วยเหลือซึ่งกันและกันอย่างสม่ำเสมอ จากเหตุผลดังกล่าวทำให้การดำเนินการของครูพี่เลี้ยงเด็กที่มีวุฒิการศึกษาทางสามัญต่างกัน ไม่มีความแตกต่างกัน

จากการประชุมกลุ่มย่อยร่วมกับอิหม่ามประจำมัสยิดในจังหวัดสตูล พบว่า ข้อเสนอแนะแนวทางการดำเนินการของศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ประจำมัสยิดจังหวัดสตูล มีดังนี้

1) ด้านวิชาการ ส่วนใหญ่เห็นว่า ควรให้ความสำคัญกับเด็กปฐมวัย โดยมีการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับบริบทของชุมชน และหลักการของศาสนาอิสลาม นอกจากนี้ ควรจัดอบรมครูพี่เลี้ยงเด็กให้มีความรู้และทักษะในด้านการพัฒนาเด็กให้เหมาะสมตามวัย สอดคล้องกับไตรนาถ ศรีจันทร์ (2548) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ควรอบรมประชุม สัมมนาเพื่อพัฒนาครูผู้สอนและบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการหลักสูตรปฐมวัย และควรประเมินผลการใช้หลักสูตร นิเทศ ติดตามผลและปรับปรุงพัฒนาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน

ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่า การส่งครูพี่เลี้ยงเด็กเข้าอบรมในเรื่องการจัดทำหลักสูตร หรือการพัฒนาความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนในระดับปฐมวัย และการเข้าร่วมพัฒนาเทคนิคต่าง ๆ ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นเรื่องที่มีความสำคัญมาก ดังที่ หมาดูโย๊ะ ล่าโยค (2556) กล่าวว่า “ศูนย์ฯควรมีโครงการพัฒนาครูพี่เลี้ยงให้มีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับหลักการดูแลเด็กเล็ก และควรสร้างค่านิยมให้ครูพี่เลี้ยงเห็นความสำคัญของการพัฒนาเด็ก ตามหลักการอิสลาม”

นอกจากนี้ ผู้วิจัยเห็นว่า ควรมีการพัฒนาครูพี่เลี้ยงให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการดูแลเด็กตามเป้าหมายของศาสนาอิสลาม คือ การปลูกฝังให้เด็กมีคุณธรรม จริยธรรม และกระทำความดี ห่างไกลจากความชั่ว ดังที่อัลลอฮ์ กล่าวว่า

يَا بَنِيَّ أَقِمِ الصَّلَاةَ وَأْمُرْ بِالْمَعْرُوفِ وَانْهَ عَنِ الْمُنْكَرِ وَأَصْبِرْ عَلَىٰ مَا أَصَابَكَ
إِنَّ ذَٰلِكَ مِنْ عَزْمِ الْأُمُورِ (17) (لقمان: 17)

ความว่า : โอ้อูกรักเจ้าจงดำรงละหมาดไว้ เจ้าจงใช้ให้กระทำความดี เจ้าจงห้ามปรามการกระทำความชั่วต้องห้าม และเจ้าจงอดทนต่อสิ่งที่มาประสบแก่เจ้าเถิด เพราะแท้จริงสิ่งนั้น เป็นส่วนหนึ่งจากกิจกรรมอันดีเดียว

(อัลกุรอาน: ลุqmาน: 17)

2) ด้านบุคลากร ส่วนใหญ่เห็นว่า ควรมีหลักเกณฑ์ในการสรรหาครูผู้สอนให้สอดคล้องกับหลักการบริหารงานบุคลากร และตามหลักการของศาสนาอิสลาม และมีการสร้างขวัญและกำลังใจ ส่งเสริมให้ครูพี่เลี้ยงเด็กมีการศึกษาต่อในระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่าปริญญาตรี และมีการพัฒนาครูพี่เลี้ยงเด็กอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับดำรงศักดิ์ ชัยสนิทและประสาน หอมพูล (2539: 110) กล่าวว่า “หน่วยงานควรให้รางวัลตอบแทนแก่บุคคลที่ทำงานดีเด่นให้กับหน่วยงาน

เพื่อเป็นกำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติงานด้วยความเอาใจใส่เป็นพิเศษ เป็นการกระตุ้นให้บุคคลได้แสดงความสามารถที่มีอยู่อย่างเต็มที่”

ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่า การคัดเลือกครูพี่เลี้ยงเข้าทำงานในศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ประจำมัสยิดควรมีการดำเนินงานตามหลักการของการบริหารงานบุคลากร เช่น ความยุติธรรม ความโปร่งใส เป็นต้น นอกจากนี้ผู้บริหารควรมีการดูแลเอาใจใส่ มีการให้กำลังใจแก่ครูผู้สอนอย่างสม่ำเสมอ ดังที่ทรน พงหลง (2556) กล่าวว่า “การสอนเด็กระดับปฐมวัยนั้นเหนื่อยมาก เพราะฉะนั้น อย่าลืมขวัญและกำลังใจของครูพี่เลี้ยงเด็ก โดยเฉพาะแต่ค่าตอบแทนเท่านั้น อีหม่ามต้องให้ความสนใจ ให้เขาเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการด้านต่าง ๆ ของศูนย์”

นอกจากนี้ ผู้วิจัยเห็นว่าควรมีการส่งเสริม สนับสนุนครูพี่เลี้ยงให้มีการศึกษาในระดับที่สูงขึ้น เพราะการศึกษาหาความรู้ เป็นกุญแจสำคัญในการพัฒนางานในทุก ๆ ด้าน โดยเฉพาะในด้านการพัฒนาการศึกษา และการค้นคว้าหาความรู้เป็นเรื่องที่ศาสนาอิสลามให้ความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง ดังที่ท่านศาสดามุหัมมัด^ﷺ ได้กล่าวว่า

طلب العلم فريضة لكل مسلم

ความว่า : การแสวงหาความรู้เป็นสิ่งจำเป็นเหนือมุสลิมทุกคน

3) ด้านการเงินและบัญชี ส่วนใหญ่เห็นว่า ควรมีการจัดเก็บเงินค่าอาหารกลางวันจากผู้ปกครองเป็นรายเดือน และรับบริจาคจากผู้มีจิตศรัทธา และอยากให้องค์การบริหารส่วนตำบล มีการสนับสนุนสื่อ วัสดุ และอุปกรณ์การเรียนการสอนที่เพียงพอ และควรมีการจ่ายค่าตอบแทนแก่พี่เลี้ยงเด็กตามกำหนดเวลา สอดคล้องกับต่อศักดิ์ เฟื่องปัญญา (2548) ได้ศึกษาวิจัย เรื่องการจัดการศึกษาของโรงเรียนอนุบาลเพชรบุรี อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี ผลการวิจัยพบว่า รัฐบาลควรพิจารณาความเท่าเทียมกันในการบริหารจัดการด้านงบประมาณ หรือการสนับสนุนสื่อการเรียนการสอนเพิ่มเติมให้กับโรงเรียนที่ไม่ได้รับการอุดหนุนจากรัฐบาล

ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่า สื่อการเรียนการสอน และอุปกรณ์การเรียนต่าง ๆ เป็นสิ่งที่มีความจำเป็นสำหรับครูพี่เลี้ยงในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ซึ่งจะช่วยพัฒนาการเรียนรู้ และพัฒนาการของเด็กได้เป็นอย่างดี ซึ่งองค์การบริหารส่วนตำบลควรให้ความสำคัญกับเรื่องดังกล่าว ดังที่อาซีซัน เกป็น (2556) กล่าวว่า “ผมอยากให้อีหม่ามประสานกับ อบต. เพื่อให้มีการสนับสนุนในด้านการจัดการเรียนการสอน โดยเฉพาะในด้านอุปกรณ์การเรียน เทคโนโลยีใหม่ ๆ อย่างเพียงพอ”

นอกจากนี้ ผู้บริหารศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ควรหางบประมาณสนับสนุนจากหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน หรือผู้ปกครองนักเรียน เพื่อนำเงินมาพัฒนาการดำเนินงาน

ด้านต่าง ๆ ของศูนย์ฯ ดังที่เจ๊ะอาด สัตยญา (2556) กล่าวว่า “ผมอยากให้อิหม่ามให้ความสำคัญกับเรื่องงบประมาณ เพราะศูนย์ฯต้องใช้เงินในการดำเนินงาน เช่น ค่าอาหารกลางวัน ค่าอุปกรณ์การเรียน และในด้านอื่น ๆ อีกมากมาย จึงอยากให้ร่วมมือกับชุมชนในการร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมหางบประมาณสนับสนุนจากภาครัฐ และองค์กรการกุศลต่าง ๆ โดยเฉพาะองค์กรมุสลิม”

4) ด้านบริหารงานทั่วไป ส่วนใหญ่เห็นว่า ศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ประจำมัสยิดควรมีส้วมที่แข็งแรง และปลอดภัย และจัดอาคาร สถานที่ ให้สะอาดปลอดภัย มีน้ำสำหรับอุปโภค บริโภคที่เพียงพอ และควรจัดทำข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคลและเป็นปัจจุบัน สอดคล้องกับสมชาย เป็ยถนอม (2546) ได้ศึกษาการบริหารจัดการศึกษาระดับอนุบาลตามความต้องการของผู้ปกครองโรงเรียนเทศบาล 5 วัดพระปฐมเจดีย์ สังกัดเทศบาลนคร จังหวัดนครปฐม พบว่า โรงเรียนควรปรับปรุงสนามเด็กเล่นให้มีจำนวนพอเพียง มีเครื่องเล่นที่มีความปลอดภัยไม่เป็นอันตรายต่อผู้เรียน และสอดคล้องกับเกสวดี อมรมงคล (2548) ได้ศึกษา ทรรศนะของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน เขตดินแดง กรุงเทพมหานคร พบว่าด้านสิ่งแวดล้อมและอาคารสถานที่ โรงเรียนต้องมีความสะอาด สบาย สะอาด มีความปลอดภัย มีสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการจัดการกิจกรรมการเรียนการสอน

ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่า ผู้เรียนในศูนย์ฯจะมีอายุระหว่าง 3-4 ปี ซึ่งเป็นวัยที่มีความซุกซน และส่วนใหญ่ยังช่วยเหลือตัวเองไม่ค่อยได้ ดังนั้น การจัดสถานที่บริเวณศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ประจำมัสยิดให้มีความปลอดภัย และมีความสวยงามนั้นเป็นสิ่งที่มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้บริหารศูนย์ฯต้องให้ความสำคัญ ดังที่สาและ พงหลง (2556) กล่าวว่า “ผมอยากพูดเรื่องภูมิทัศน์ของโรงเรียน เราควรให้ความสำคัญ เพราะเมื่อสถานที่เรียบร้อยสวยงาม น่าอยู่ มีอุปกรณ์เครื่องเล่นที่ปลอดภัย ในขณะที่ครูทุกคนก็ควรเอาใจใส่ในเรื่องนี้ และบริเวณศูนย์ฯก็ควรมีส้วมที่บริเวณที่ชัดเจน เรื่องเหล่านี้ถ้าทำได้จะทำให้เด็กเรียนอย่างมีความสุข” นอกจากนี้ ผู้วิจัยเห็นว่าผู้บริหารควรให้ความสำคัญกับเรื่องความสะอาด เช่น จัดอาคารสถานที่ ห้องเรียน ห้องน้ำ ให้มีความสะอาด และเรียบร้อย ดังที่มะแอ มาลินี (2556) กล่าวว่า “อิหม่าม และครูที่เลี้ยงควรให้ความสำคัญในเรื่องความสะอาดบริเวณศูนย์ฯ โดยเฉพาะในห้องน้ำ เพราะความสะอาดเป็นส่วนหนึ่งของศรัทธา ซึ่งศาสนาอิสลามให้ความสำคัญมาก”

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากการศึกษาผลการวิจัยสภาพการดำเนินการของศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ประจำมัธยมศึกษาจังหวัดสตูล ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้ ดังนี้

1. ควรมีการอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับหลักการจัดการศึกษาปฐมวัยแก่ครูที่เลี้ยงอย่างต่อเนือง
2. ควรสรรหา เลือกรสรรครูที่เลี้ยงที่มีความรู้ทางด้านศาสนาอิสลาม และมีความรู้ความสามารถ และมีคุณสมบัติที่สอดคล้องตามเกณฑ์มาตรฐานของกระทรวงศึกษาธิการ
3. ควรมีการติดตาม ตรวจสอบ การใช้งบประมาณของศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ประจำมัธยมอย่างมีระบบ และสม่ำเสมอ
4. ควรปรับปรุงภูมิทัศน์ของศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ประจำมัธยมให้มีความสวยงาม น่าอยู่ และเอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียน
5. การดำเนินการ และการจัดการเรียนการสอนของศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ประจำมัธยมควรสอดคล้องกับวิถีชีวิตมุสลิม และสอดคล้องกับปรัชญาการศึกษาของศาสนาอิสลาม

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

จากการศึกษาผลการวิจัยสภาพการดำเนินการของศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ประจำมัธยมศึกษาจังหวัดสตูล ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

1. ควรทำการวิจัยเชิงคุณภาพเกี่ยวกับผลการดำเนินการของศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ประจำมัธยมศึกษาจังหวัดสตูลกับศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ประจำมัธยมในจังหวัดใกล้เคียง
2. ควรทำการวิจัยความต้องการในการบริหารหลักสูตรที่บูรณาการสอนอิสลามของครูผู้สอน ผู้บริหารศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ประจำมัธยม และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
3. ควรทำวิจัยเปรียบเทียบรูปแบบการดำเนินการของศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ประจำมัธยมศึกษาจังหวัดสตูล กับจังหวัดใกล้เคียง